

Jeesuksen salakoulu

Pekka Ervast

PEKKA ERVAST

JEESUKSEN SALAKOULU

Evankeliumitutkimus

*Tehkää parannus, sillä taivaan
valtakunta on lähestynyt.*

Matt. 3:2

2025

Teksti digitoitu 5. painoksesta.

Kieliasua on hieman uudistettu.
(ks. Toimittajan jälkisanat)

Taitto: Jukka I. Lindfors

Sisällys

Omistus	5
Portin edustalla	6
Uskonto tieteenä	7
Miten Uutta testamenttia on luettava?	15
Portista sisälle	24
Jeesuksen vertaukset	25
Esikartanossa	43
Enkeli ja demoni	44
Jeesuksen viisi käskyä I	54
Jeesuksen viisi käskyä II	68
Isä meidän I	75
Isä meidän II	83
Isä meidän III	89
”Yksi on teidän Mestarinne”	95
Temppelissä	102
Kristusvihkimykset	103
Kirkko temppelin symbolina	113
Pyhä ehtoollinen	114
Toimittajan jälkisanat	121

Omistus

SINULLE JEESUS, josta evankeliumit kertovat ja joka ennen meitä olet kulkenut Tien, rohkenen omistaa nämä sivut, joilla olen tutkinut Sinun sanojesi henkeä.

Sinä olet yhtä uudenaikainen kuin me nykyajan lapset, sillä aikoinasi Sinä saarnasit samaa suosiotaan umpimähkään jakelevaa ja vihassaan leppymätöntä epäjumalaa vastaan, johon emme mekään ole saattaneet uskoa. Yhtä kriittisellä silmällä Sinä mittasit ja punnitsit kaikkia elämän arvoja kuin mekin yritämme tehdä, vaikka me arvosteluissamme usein osumme harhaan. Mutta Sinä olet uudenaikaisempi kuin me, Sinä olet tulevaisuuden ihminen verrattuna meihin nykyajan lapsiin, sillä Sinun henkinen näköpiirisi on laajempi, Sinun tietäjänkatseesi terävämpi, Sinun ihmistuntemuksesi syvempi ja sydämellisempi kuin konsanaan meidän.

Minä rakastan Sinua ja tahtoisin, että muutkin, joiden korvissa Sinun nimesi kaikuu kotoisalta, oppisivat tuntemaan, ken Sinä todellisuudessa olet ja minkä ihanan maailmankuvan Sinä olet jättänyt seuraajillesi.

Portin edustalla

*Silloin hän avasi
heidän ymmärryksensä
käsittämään kirjoitukset.
Luuk. 24:45*

Uskonto tieteenä

Ennen kuin voimme tutkia uskonnon ja tieteen keskinäistä suhdetta ja selvittää, millä tavalla ja mitä ehtoja täyttämällä uskonto voisi olla tieteenä, meidän täytyy määritellä, mitä tarkoitamme käsitteillä ”uskonto” ja ”tiede”, ja tahdomme nyt antaa niistä yksinkertaisen ja kylmän järjen kannalta tehdyn määritelmän. Uskontokäsitettä kyllä määritellään monella tavalla, ja useimmiten tunteen, hartauden ja mystiikan kannalta. Mutta kun kylmän järjen kannalta etsimme määrittelyä tieteen ja uskonnon käsitteille, silloin selviävät molemmat käsitteet meille parhaiten.

On kolme ihmisjärjen toimintatapaa. Niitä kutsutaan tunnetuilla nimityksillä tieteeksi, filosofiaksi ja uskonnoksi. Tiede, ollakseen tiedettä, perustuu aina havaintoihin, tosiseikkoihin, niiden loogiseen luokitteluun ja niiden nojalla muodostettuihin luonnonlakikäsitteisiin. Tiedettä ei ole empiirisessä merkityksessä mikään, mikä ei perustu suorastaan havaittuihin tosiseikkoihin. Tieteellisen tutkimuksen avulla onkin tämä näkyvä maailma, joka meitä ympäröi, ja oma ruumiillinen olemuksemme tulleet meille sangen tunnetuiksi. Meidän ei tarvitse enää luottaa merimiesten liioiteltuihin tarinoihin tietääksemme, minkälaisia ovat muut maanosat, muut maat ja kansat ja millä tavalla ihmiset elävät muualla. Meidän tieteellinen tutkimuksemme on paljastanut meille, minkälaista elämä on tämän maapallomme pinnalla – ihmisten ja kansojen sekä eläinkunnan ja kasvikunnan elämä. Tieteemme on myös avannut meille avaruuksien salaisuudet, niin että astronomisia kirjoja luettuamme meidän ei tarvitse luottaa ainoastaan aistinvaraisiin, hetkellisiin havaintoihin, vaan tiedämme katsolessamme tähtitaivasta, että avaruus on edessämme ja että avaruudessa nuo kaikki loistavat ns. taivaankappaleet ovat samanlaisia suuria aurinkoja, tähtiä kuin meidän aurinkomme ja muutamat niistä planeettoja niin kuin meidän maapallomme. Tiedämme myös tieteellisen tutkimuksen

nojalla, minkälainen on meidän fyysinen ruumiimme. Ei tarvitse nojautua otaksumiin eikä erehdyksiin ruumiinrakenteemme, verenkiertomme ja hermostomme suhteen, sillä ne tunnetaan tieteellisen tarkasti.

Mutta vaikka paljon on jo tehty tästä maailmasta havaittavaksi silmillemme ja ymmärrettäväksi järjellemme, on vielä suunnattomia aloja, joista tieteellinen tutkimuksemme ei ole voinut lausua ratkaisevaa sanaa. En tahdo kääntää huomiotanne muuhun kuin siihen ilmiöön, joka varmasti kohtaa meitä jokaista, nimittäin kuolemaan. Sitä, mitä fyysisen ruumiin kannalta on itse kuoleminen, on kyllä tieteellinen tutkimus koettanut selvittää, mutta sitä, mitä kuoleman takana on ja onko mitään elämää kuoleman tuolla puolen, ei virallinen tiede ole voinut meille paljastaa. On vielä toinen seikka, jonka edessä tieteellinen tutkimus niin ikään mykistyy, vaikka sekin kysymys on jokaista ihmistä niin lähellä, että hänen ajatuksensa ainakin joskus kääntyy siihen: Mikä on Jumala? Mikä on tämän olemassaolon alkusyy? Mikä on se tuntematon voima, joka on kutsunut elämän esille ja joka on luonut ihmiset tähän maailmaan? Mikä on se ihmeellinen viisaus, joka on kaiken takana? – Tiede ei ole voinut tähän kysymykseen vastata, sillä vaikka se etsii elämän alkusyytä ja vaikka se menee takaisin aivan äärimmäiseen ajateltuun atomiin, tuon atomin takana on kuitenkin välttämättä jokin tajunta, jokin elämä, joka on kaiken olemassaolon syvin syy ja perusta ja jota tiede ei osaa selittää eikä määritellä.

Mutta kysymys Jumalasta samoin kuin kuolemankysymys on jokaista ihmistä lähellä. On luonnollista, että ihmiskunta ei ole voinut syrjäyttää näitä kysymyksiä ja tyytyä siihen, mitä varmasti tiedetään. Ennen, jolloin varmojen tietojen lukumäärä oli pienempi kuin nykyään, ahdistivat tavallaan elämän suuret arvoitukset ihmisiä vielä painavammin kuin nykyään. Meidän aikamme koulupoika tietää enemmän luonnosta ja elämästä kuin keskiajan piispat ja papit. Mutta kuitenkin huomaamme, että samalla kun ihmisen järki kehittyy ja hänen näköalansa laajenee, niin että hän ymmärtää enemmän näkyvää maailmaa, samalla nuo ikuiset kysymykset kuolemasta ja elämän alkusyyistä kuitenkin yhä edelleen painavat, rasittavat ja ahdistavat häntä niin, että hän tahtoisii niihin vastausta ja ratkaisua.

Millä tavalla ihminen saattaa nyt asennoitua sellaisten kysymysten suhteen, joita tiede ei hänelle ratkaise? Kahdella tavalla, filosofisella tai uskonnollisella. Kun ihminen suhtautuu niihin filosofisella tavalla, se merkitsee,

että hän koettaa itse ajatella kysymyksiä ja etsiä itse niihin vastausta. Hänen vastauksensa laatu riippuu silloin lähtökohdasta, jonka hän ottaa ajattelunsa perustaksi. Jos hän perustaa ajattelunsa sisäiseen aavistukseen eli tuntemukseen, että on olemassa muutakin kuin näkyvä maailma ja että on olemassa näkymätön jumalallinen voima ilmiömaailman takana, silloin hän deduktiivisesti laskeutuu ylhäältä alaspäin ja koettaa sisäisen intui-tionsa valossa selvittää itselleen elämän ratkaisemattomia kysymyksiä. Toisenlainen filosofinen ajattelu taas nojautuu ulkonaisiin tieteellisiin ha-vaintoihin perustuen siihen, mitä varmasti tiedetään, ja koettaa siitä läh-tien induktiivisesti järjelemällä selvittää itselleen niitäkin asioita, jotka ovat tieteelle tuntemattomia. Tämän luonteinen filosofoiminen on vienyt monia materialismin helmaan.

Mutta kaikki ihmiset eivät itse ajattele. Joskus ohimennen he saattavat kiinnittää huomionsa elämänkysymyksiin suuren surun tai järkyttävän kohtaloniskun murtamana, mutta muuten he eivät vaivaa järkeään ajat-telemalla vaan tyytyvät maailmankatsomuksessaan sellaisiin ratkaisuihin, joita saavat toisilta. Ja kun ihminen ei koeta itse järjellään ratkaista elä-mänkysymyksiä vaan tyytyy ratkaisuun, jonka toinen ihminen tai laitos, esimerkiksi kirkko antaa hänelle, silloin hän asettuu uskonnolliseen suh-teeseen elämänkysymyksiin. Silloin hän uskoo eikä ajattele.

Hän voi tietenkin olla onnellinen uskossaan. Keskiajan ihmisen on-ne ei häirinnyt hänen uskonsa siihen, että maapallo oli litteä, että taivas kaareutui kristallisena kupukattona sen yli ja että auringot ja tähdet oli-vat taivaallisia lyhtyjä, jotka vuorotellen valaisivat ihmisten elämää maan päällä ja kiertelivät kauniisti radoillaan litteän maan ylitse, milloin häviten näkymättömiin maan alapuolelle, milloin taas nousten säännöllisesti yli maanpinnan ja tehden kierroksensa maan yli. Päinvastoin tämä usko sel-vitti hänelle, mitä hän näki silmillään, eikä hänen ollenkaan ollut vaikeata uskoa, että tuon taivaallisen kuvun toisella puolella asui Isä Jumala enke-lijoukkoineen ja että sinne ihminen, joka eli niin kuin Jumala tahtoi, uskoi niin kuin kirkko opetti ja maksoi veronsa säännöllisesti Jumalan miehille ja kirkolle, pääsi kuoltuaan autuaitten joukkoon.

Tietenkin ihminen, joka ei ajattele, saattaa tyytyä melkein minkälai-seen maailmankuvaan tahansa, kunhan se ei liiaksi loukkaa hänen omaa

jokapäiväistä ymmärrystään. Sen tähden näemme, että vielä tänä päivänä suurin osa ihmiskuntaa ei itse mieti suuria arvoituksia vaan tyytyy siihen ratkaisuun sekä kuolemankysymyksestä että Jumalan kysymyksestä, jonka kirkot ja uskonnot sille tarjoavat. Onhan jokainen uskonto ulkonaisesti järjestelmä, joka selittää maailmankaikkeutta ja antaa määrittelyjä siitä tuntemattomasta, jota tiede ei ole osannut ratkaista. Jokainen uskonto antaa metafyyssisen maailmankuvan. Ja mitä muuta ihminen, joka ei itse filosofoi, tekisi kuin tyytyisi valmiiseen kuvaan? Uskonnot ovat aina esiintyneet suurella mahtipontisuudella ja sanoneet, että niiden ratkaisu on oikea. On luonnollista, että suurin osa ihmiskunnasta omaksuu vastustamatta tämän uskonnon antaman maailmankuvan.

Mutta palatkaamme alkuperäiseen aiheeseemme. Kun kysymme, voisiko uskonto muodostua tieteeksi ja mitä ehtoja sen silloin pitäisi täyttää, jotta se olisi tiedettä, niin tämän seikan saatamme selvästi määritellä pysytellen yhä kylmän järjen kannalla. Voimme sangen selvästi esittää ne vaatimukset, jotka uskonnon tulisi silloin täyttää. Jos otamme erityisen tieteenhaaran, sanokaamme astronomian eli tähtitieteen, tiedämme, että tämä on tutkimuksissaan päässyt tiettyihin johtopäätöksiin maailmanrakenteesta. Näitä johtopäätöksiä esitetään astronomiaa käsittelevissä kirjoissa. Kirjoja on osaksi syvästi tieteellisiä ja siis vaikeatajuisia, osaksi kansantajuisia. Koska näet on tahdottu saattaa kansan tietoon tähtitieteellisen tutkimuksen tuloksia, on myös kirjoitettu teoksia, joissa helposti käsiteltävällä tavalla esitetään sitä kuvaa maailmankaikkeudesta, johon on päästy tutkimalla tähtitaivasta. Kun tavallinen ihminen ottaa lukeakseen tähtitieteellisiä teoksia, voitettuaan ensimmäiset vaikeudet ja totutettuaan ajatustaan seuraamaan kirjan esitystä hän pääsee järkipäiseen käsitykseen siitä, mitä tähtitiede on ja mitä se opettaa. Kun hän ajattelee ja käyttää järkeään, hän alkaa omasta mielestään täysin pätevien syitten nojalla uskoa siihen, mitä tuo tähtitieteellinen kirja opettaa. Hänkin tulee täysin vakuuttuneeksi siitä, että vuodenajat vaihtelevat maan kiertäessä aurinгон ympäri, että yö ja päivä seuraavat toisiaan, koska samalla maa pyörii akselinsa ympäri ja kääntää milloin toisen, milloin toisen puoliskonsa kohti aurinkoa, että ns. kiintotähdet ovat aurinkoja, yhtä suuria tai vielä suurempia kuin meidän aurinkomme, että pyrstötähdet kulkevat tiettyjä

ratoja pitkin jne. Hän vakuuttuu siitä, että asiat, joita esitetään tähtitieteellisissä kirjoissa, ovat tosia, ja hän tietää, että kaikki muutkin sivistyneet ihmiset uskovat niihin.

Mutta minkä nojalla lukija sitten tulee tuosta kaikesta vakuuttuneeksi. Yksinkertaisesti sen nojalla, että hän luottaa siihen, että se, mitä tähtitieteellisessä kirjassa on esitetty, on saavutettu tutkimalla ja tekemällä havaintoja, laskemalla suurenmoisia ja vaikeita laskuja ja tekemällä kärsivällisyyttä kysyviä havaintoja. Hän edellyttää tämän, ja kaikki muutkin ihmiset, jotka uskovat tähtitieteellisiin esityksiin, edellyttävät, että ne, jotka ovat julkaisseet tutkimuksiensa tuloksia, ovat todella tutkineet noita asioita ja todella tietävät, mistä puhuvat. Kun he kertovat, millä tavalla he ovat päässeet toiseen tai toiseen tulokseen, on se lukijalle aivan kuin todistus. Se ei kylläkään ole todellinen todistus. Jotta se olisi sitä, pitäisi lukijan itsensäkin tehdä samoja havaintoja, suorittaa samoja laskelmia, mutta hän huomaa lukiessaan, että todistelu vaikuttaa todistuksen tavalla. Hän luottaa siihen rehellisyyteen, joka on tutkijoita elähdyttänyt, ja heidän tieteelliseen tarkoitukseensa ja heidän havaintojensa tieteellisyyteen. Mutta hän tietää, että jos hän itse tahtoo päästä välittömään tietoon niiden tosiseikkojen ehdottomuudesta, jotka esitetään tähtitieteellisessä kirjassa, hänellä on edessään tietty tie kuljettavana. Jos hän ensin suorittaa tietyn kurssin matematiikassa, sitten liittyy johonkin yliopistoon jatkamaan tutkimuksiaan, lähtee tähtitieteen professorin luokse ja ilmoittautuu hänen oppilaakseen, tulee apulaiseksi observatorioon, jossa hänellä on tilaisuus tehdä havaintoja, niin hän täyttää kaikki tarvittavat ehdot ja hän voi kohta kohdalta todistaa itselleen ehdottoman tosiksi asiat, jotka on esitetty tähtitieteellisessä kirjassa. Hän tietää tämän, ja sen tähden hän on rauhallinen. Onhan aina ihmisiä – tiedemiehiä, jotka tekevät näin ja lähtevät itse tutkimaan ja tekemään havaintoja, ja nämä tiedemiehet varmentavat toinen toisensa tutkimuksia, jatkavat, lisäävät ja täydentävät niitä.

Nyt ymmärrämme, kun pidämme kiinni tästä määritelmästä, mitä voimme vaatia uskonnolta myöntääksemme sen olevan tiedettä: aivan yksinkertaisesti ennen kaikkea sitä, että se maailmanselitys, jonka uskonto antaa, ei olisi tyhjää lorua, ei olisi itse puolestaan uskoa, ei mitään umpimähkäistä ajattelua, ei spekulatiota, ei harhaluuloa, ei taikauskoa, vaan

että se olisi tietoa. Jos uskonto olisi tiedettä, silloin pitäisi sen maailmanselityksen, jonka uskonto antaa, perustua tietoon. Tämä on aivan päivänselvä asia. Kun uskonto selittää, että niin ja niin on ihmisen elämä kuoleman jälkeen sekä sellainen ja sellainen on suuri tuntematon Jumala, niin tämä on tietenkin tiedettä, jos se perustuu tietoon. Ei kukaan ihminen, joka loogisesti ajattelee, voi tätä kieltää. Uskonto olisi tiedettä yhtä hyvin kuin astronomia, jos se maailmanselitys, jonka uskonto antaa, perustuisi tietoon. Eikä tämä ollenkaan merkitse sitä, että uskonnon antama maailmanselitys olisi heti kaikille päivänselvä, niin että jokainen voisi sen heti todistaa itselleen. Päinvastoin. Äsken puhuessamme astronomiasta tulimme siihen selvään johtopäätökseen, että jos ihminen tahtoo ehdottomasti todistaa itselleen, että astronomiset tutkimustulokset ovat tosia, hänen täytyy kulkea tietyn tutkimuksen tietä. Aivan samalla tavalla ymmärrämme, että jos uskonnon antama maailmanselitys perustuu tietoon, täytyy yksityisen ihmisen voida todistaa tämä asia itselleen sillä tavalla, että hän kulkee jotakin tiettyä tutkimuksen tietä. Ja samalla tavalla kuin ihmiset saattavat luottaa tähtitieteilijöiden antamiin selityksiin maailmanrakenteesta sen nojalla, että he uskovat näiden rehellisyyteen, samalla tavalla he voivat luottaa ennakolta uskonnon antamiin maailmankuviin, jos he ovat vakuuttuneita siitä, että nämä maailmankuvat perustuvat tutkimuksiin ja ovat rehellisiä esityksiä niiden tuloksista. Tämä on niin selvä asia, niin loogista ja järkevää, että meidän tosiaan täytyy tehdä seuraava kysymys itsellemme: ”Onko kaikki uskonto aina ollut vain taikauskkoa? Onko uskonto aina ollut filosofiaakin alempana, puhumattakaan tieteestä? Onko tosiaan niin, että suuri salaisuus kaiken takana, se jota kutsumme Jumalaksi, ja koko elämä kuoleman toisella puolella, on aina ja kaikkialla pysynyt tutkimattomana salaisuutena? Onko ehdottomasti niin, että nämä kysymykset, jotka ovat jokaista yksityistä ihmistä kaikkein lähimpänä, ovat aina olleet ratkaisemattomia ja yhä ovat, ja että niitä ei voi yrittääkään ratkaista muuten kuin taikauskon tai oman hataran ajattelun avulla? Onko tosiaan niin?”

Meidän täytyy välttämättä tehdä tämä kysymys, kun niin elävästi ymmärrämme, että asioiden tila voisi olla toinenkin. Ymmärrämme aivan selvästi, että uskonto voisi olla tiedettä, jos vain jollakin ihmisellä voisi olla tietoa esimerkiksi kuolemantakaisista asioista tai siitä suuresta salaisuudesta,

jota me kutsumme Jumalaksi. Jos jollakulla ihmisellä voisi olla tietoa niistä, niin se kuva, jonka hän antaisi näistä asioista, ja se, mitä hän kertoisi niistä toisille ihmisille, perustuisi tietenkin tietoon. Sillä maailmankuvalla olisi siis tieteellinen arvo, huolimatta siitä, että toinen ihminen ei voisi sitä välittömästi todistaa itselleen.

Kuinka nyt lienee? Mikä on uskontojen asema? Mitä ne itsestään väittävät? Ottakaamme huomioon ainoastaan eräs tosiseikka, että jokainen uskonto on aina sanonut: ”Minulla on totuus, minä tiedän, mistä puhun.” Jos te menette tänä päivänä kenen tahansa protestanttisen teologin luo ja kysytte: ”No, onko se taikauskoa, mitä te selitätte Jumalasta ja elämästä jne., vai onko se omaa filosofiaanne?”, hän kauhistuen vastaa: ”Ei suinkaan se ole taikauskoa enempää kuin filosofiaakaan, sillä se on Jumalan poikansa välityksellä ilmoittama totuus.” Hän tosin ei omasta kokemuksestaan tiedä, onko ihminen esimerkiksi olemassa kuoleman jälkeen siinä tai tässä tilassa, mutta hän luottaa lujasti siihen kirjaan ja niihin jumalanmiehiin, apostoleihin ja profeettoihin, jotka sillä tavoin kertovat kuolemanjälkeisestä elämästä. Hän ei myöskään usko, että ihminen voisi päästä mihinkään tietoon ”salaisista asioista”, sillä hän pitää sellaista tietoa tarpeettomana, jopa vaarallisenakin. Mutta kuitenkin hänen uskonsa koko sisällys on siinä, että uskonto itse on totuus ja että ainakin alkuperäiset uskonnon julistajat ovat olleet totuuden tietäjiä.

Näin ollen joudumme loogisesti seuraavaan kysymykseen: entä jos uskonnon nykyiset edustajat, papit ja jumaluusoppineet, ovatkin käsittäneet väärin uskonnon varsinaisen tarkoituksen? Ehkei sen tarkoitus olekaan kasvattaa kannattajissaan sokeata uskoa vaan elävää etsintää? Ehkä uskonnon opit ovat tieteellisten tutkimusten tuloksia, joiden todenperäisyys selviää ainoastaan sille, joka etsien ja tutkien kulkee tiettyä sisäistä tietä? Ehkä hengen tie on kirkoilta unohtunut, niin että ainoastaan maailmankuvien kuollut kirjain on jäänyt jäljelle?

Tiedätte, että teosofeina vastaamme tähän kysymykseen myöntävästi. Teosofia ratkaisee tämän monen mielestä vaikean ja pulmallisen kysymyksen sillä yksinkertaisella tavalla, että se sanoo: ”Uskonto on alkuperäisesti tiedettä. Se on esoteerisessa merkityksessään tiedettä.”

Astronomian lailla uskontokin on tiedettä. Tietenkin useimmat ihmiset jäävät sille kannalle, että he vain lukevat astronomisia teoksia ja uskovat niiden oppeihin, mutta on myös joitakuita, jotka tahtovat syventyä enemmän ja tulevat itse tähtitieteilijöiksi. Samoin useimmat ihmiset jäävät ”uskovaisten” kannalle, mutta jotkut syventyvät uskonnon mysteereihin ja pääsevät itse tietoon salatuista asioista. Niinpä uskontojen ensimmäiset perustajat ja suurimmat merkkihenkilöt ovat aina olleet ihmisiä, jotka ovat tienneet. He ovat kertoneet eri asioita: toinen on kertonut yhdestä asiasta, toinen toisesta, tai jos he ovat puhuneet samoista asioista, he ovat tehneet sen eri tavalla johtuen siitä, että he ovat eläneet eri aikoina jne. Kertomukset sinällään ovat toisarvoisia, sillä niitä ei voi todistaa eikä edes täysin ymmärtää, ellei itse ole päässyt tietoon. On pantava mieleen vain se seikka, että ne henkilöt, jotka ovat näitä asioita kertoneet, ovat tienneet. He ovat totisesti tienneet, sillä – niin kuin todellisilta tiedemiehiltä sopii odottaakin – he ovat selvästi sanoneet, millä tavalla voi päästä tietoon. Heidän varsinainen, esoteerinen opetuksensa onkin ollut: ”Tehkää niin kuin minä käsken, että te pääsisitte totuuden tietoon”, – eikä heidän opetuksiaan voi suorastaan todistaa muuten kuin siten, että itse koettaa kulkea sitä tietä, jota he, tietäjät ja viisaat, ovat viitoittaneet, samoin kuin tähtitieteilijäksi pyrkijä itse suorittaa kaikenlaisia tutkimuksia yliopistoissa ja observatorioissa.

Mutta mistä me voimme tietää, mitä viisaat ovat opettaneet totuuteen vievästä tiestä, kun kerran kirkot ovat unohtaneet sen? Ns. pyhistä kirjoista. Meillä on maailmassa sellaisia kirjoja ja kirjoituksia, jotka samoin kuin astronomiset teokset esittävät meille viisaiden tietoja ja kuvaavat sitä tietä, jota meidän on kuljettava. Meillä on tällaisia kirjoja, ja niitä sanotaan pyhiksi kirjoiksi. Niitä on jokaisessa uskonnossa.

Lähtien siitä, että Uusi testamentti on tällainen pyhä kirja, joka kertoo, mitä kristinuskon tietäjät ovat nähneet elämästä ja kuolemasta ja millä tavalla me voimme päästä samaan tietoon, tahdomme nyt koettaa seuraavassa esittää muutamia merkillisiä näkökohtia Uuden testamentin suhteen.

Miten Uutta testamenttia on luettava?

Kaikkia kirjoja voi lukea kahdella tavalla, joko vastaanottavalla mielellä arvostelematta, jolloin koettaa omaksua sen, mitä kirjassa on kaunista, henkeväää ja totta, tai sitten kritiikillä, jolloin itse asettuu kirjan ulkopuolelle sitä arvostelemaan, vaikka saisikin siitä vähemmän ravintoa omalle sielulle.

Mutta ns. pyhät kirjat, joista meidän Raamattumme sanotaan olevan yksi, eroavat siinä suhteessa tavallisista kirjoista, että niitä voi lukea kolmella tavalla. Niitä voi lukea joko tunteen, älyn tai tahdon kannalta. Jos niitä lukee tunteen kannalta, tämä tapahtuu uskon valossa ja ennakkoluottamuksen ohjausten mukaan. Jos niitä luetaan älyn kannalta, lukeminen tapahtuu kritiikillä. Jos taas niitä luetaan tahdon kannalta, lukeminen käy päinsä ainoastaan käytännöllisen elämän välityksellä.

Tarkastellaan seuraavaksi lyhyesti näitä eri tapoja lukea pyhiä kirjoituksia.

Mitä esimerkiksi merkitsee lukea Raamattua tunteen kannalta, uskon valossa? Se merkitsee, että Raamattua lukiessaan uskoo edeltäkäsin, että Raamatussa, pyhässä kirjassa, puhuu Jumalan oma ääni.

On paljon ihmisiä, jotka lukevat Raamattua näin, useimmat kristityt ovat aina lukeneet Raamattua tällä tavalla. Jumala puhuu heille, heidän omalletunnon ja sydämelleen tuon kirjan välityksellä, ja he jakavat kirjan kahteen osaan, Vanhaan ja Uuteen testamenttiin. Vanhassa testamentissa Jumala puhuu heille ankaralla äänellä rankaisijana, pahan kostajana, lakina, joka kohtaa syntisiä. He pelästivät hänen oikeamielisyyttään ja tahtovat pelosta luopua synnistään.

Uudessa testamentissa Jumala taas puhuu toisella tavalla. Hän puhuu siellä armon, anteeksiantamuksen, vapahtajan äänellä. Hän kertoo siinä

syntiselle ihmiselle, ettei tämä ole luotu viihtymään ikuisesti synnissä. Jumala kertoo hänelle, että on olemassa pelastus pahasta: ”Sinä voit tulla lumivalkoiseksi, vaikka syntisi olisivat veriruskeat.” Kuinka paljon lohdutusta onkaan Raamattu antanut ja yhä antaa tuhansille ihmisluille, jotka kamppailevat elämän kärsimyksissä ja jotka osaavat lukea Uutta testamenttia sellaisena kirjana, josta Jumalan ääni puhuu heille. Sillä jos Uutta testamenttia luetaan uskon valossa hartaalla luottamuksella, silloin sen sanat – jotka ovat pyhän kirjan sanoja – vaikuttavat puhdistavasti ihmisen tunne- ja sielunelämään. Silloin ihminen tuntee saavansa Uuden testamentin sanoista lohdutusta ja tuntee, kuinka hän itse sielussaan puhdistuu ja kuinka hän saa kaikista Jumalan antamista lupauksista voimaa taistella pahaa vastaan ja etenemiseen hyvässä.

Mutta Raamattua voidaan lukea toisellakin tavalla. Meidän aikanamme kaikki ajattelevat ihmiset – ja niiden luku lisääntyy päivä päivältä – lukevat Raamattua, etenkin Uutta testamenttia, älyn kannalta, järjen valossa. He lukevat sitä kritiikillä. Ja jos me kysymme, minkä tähden Uutta testamenttia on alettu lukea kritiikillä, voimme huomata siihen selvät historialliset syyt. Sillä ennen kuin alettiin lukea älyn kannalta, lukivat kaikki uskon valossa. Mutta kun älyllinen kehitys kaikilla aloilla tuli sellaiseen kohtaan kristillisissä sivistysmaissa, ettei enää saattanut aivan sokeasti uskoen lukea Raamattua, heräsivät epäilykset siitä, puhuuko Jumalan ääni Raamatun sanassa vai onko Raamattu kukaties ihmisten kirjoittama. Tiedämme syyt, minkä tähden näin tapahtui, ja vaikka nämä syyt ovat meille kaikille tuttuja, on ehkä paikallaan muistuttaa mieleen ainakin muutamia niistä.

Ensinnäkin toista sataa vuotta sitten alettiin tutustua maailman toisiin uskontoihin ja huomattiin, että niissäkin on sellaisia kirjoja kuin Raamattu, kirjoja, joita pidettiin pyhinä. Tutustuttiin vanhoihin intialaisiin, persialaisiin, myöhemmin vielä egyptiläisiin, kiinalaisiin jne. viisaukirjoihin, ja Euroopan tiedemiehet huomasivat, että niitä saattoi aivan yhtä suurella syyllä pitää pyhinä kirjoina kuin konsanaan Raamattua. Sillä ei siinä kylliksi, että niiden muoto oli samansuuntainen ja että niiden sisältö oli yhtä ylevä, vaan vieläpä niiden antamat metafysiset opetukset ja moraaliset elämänohjeet olivat täysin yhtäpitäviä kristinuskon ja sen pyhien kirjojen opetusten kanssa.

Kun Euroopassa vertaileva uskontotutkimus heräsi eloon, aleni samalla kristittyjen pyhien kirjoitusten arvo. Niitä ei enää voitu pitää ainoana laatuana, ehdottomasti ylempinä kaikkia muita pyhiä kirjoituksia, sillä yhtä kauniita sanoja ja yhtä viisaita neuvoja oli muuallakin annettu.

Toinen huomattava seikka oli, että jo renessanssin ajalla oli löydetty kokonainen kirjallisuus egyptiläiskreikkalaisia katkelmia, jota kutsuttiin hermeettiseksi kirjallisuudeksi, koska siinä tavallisesti mainittiin suurimmaksi viisaaksi ja kirjoitusten tekijäksi Hermes Trismegistos. Nämä Hermes Trismegistoksen kirjat, niin kuin niitä myös kutsuttiin, herättivät mitä suurinta huomiota Euroopassa, yleensä tieteellisissä piireissä ja myös teologisissa, koska niissä kirjoituksissa esitettiin mitä kauneimmalla, omaperäisimmällä ja ylevimmällä tavalla kristinuskon perustotuksia, Isää Jumalaa, joka rakastaa maailmaa, ja hyvää paimenta, joka hoitaa ja valvoo ihmisiä sekä kehittää, opettaa ja pelastaa heitä. Kaikkein tunnetuimman hermeettisen kirjan nimi onkin *Poimandres* eli ihmispaimen.

Teologinen maailma selitti tietenkin heti, että ne olivat kristillisiä kirjoituksia: ne oli kyllä kirjoitettu kauan sitten vanhalla ajalla, kristinuskon alkuaikoina, mutta niissä nähtävästi ilmeni kristillistä vaikutusta. Tämä jäikin yleiseksi mielipiteeksi, kunnes viime vuosisadalla tehtiin tarkempia kriittisiä, filologisia ja historiallisia tutkimuksia, joiden nojalla tuli epäamättömästi todistetuksi, että hermeettisillä kirjoituksilla ei ollut mitään yhteyttä kristillisten kirjoitusten kanssa, ei kristillisten traditioiden eikä yleensä kristillisen maailmankatsomuksen kanssa. Ne olivat syntyneet aivan vapaasti helleeniläisegyptiläisessä maailmassa, ja varmasti tiedetään, että esimerkiksi *Poimandres* on kirjoitettu meidän ajanlaskumme ensimmäisellä vuosisadalla, mahdollisesti aikaisemmin.

Egyptiläisessä kirjallisuudessa tavataan sitä paitsi hermeettiseen kirjallisuuteen kuuluvia katkelmia, jotka ovat niin vanhoja, ettei voida varmasti sanoa, koska ne ovat syntyneet – mahdollisesti tuhat vuotta eKr., mahdollisesti vieläkin varhemmin.

Kun täten tuli selväksi, että oli olemassa kokonainen kirjallisuus, jolla ei ollut mitään tekemistä historiallisesti kristinuskon kanssa mutta joka esitti samaa maailmankatsomusta ja samoja opetuksia, joita oli totuttu sanomaan kristillisiksi, niin tietenkin tutkijoiden täytyi kysyä: mikä on

Raamattu ja mikä on Uusi testamentti? Eivät ne ole sen ihmeellisempiä kirjoituksia kuin vanhemmatkaan pyhät kirjat!

Vielä tahdon mainita kolmannen merkille pantavan seikan. On olemassa juutalainen kirjailija, filosofi Philo Judaeus, joka kuoli n. 40 jKr. ja syntyi n. 20 eKr. Hänestä tiedetään varmasti, että hän vuonna 22 jKr. – siis ennen kuin Kristus meidän tavallisten laskelmiemme mukaan oli esiintynyt maailmassa, koska hän vasta 30-vuotiaana aloitti toimintansa –, kirjoitti kertomuksen essealaisten ja terapeuttien seurakunnasta ja seurakuntaelämästä Ylä-Egyptissä. Philo kertoo näistä essealaisista ja terapeuteista sellaisella tavalla, että heti lukiessa tulee ajatelleeksi: mutta tähän on aivan kuin ensimmäinen kristitty seurakunta, johon Apostolien teoissa olemme tutustuneet. Niin ylevästi, kauniisti ja ihanasti Philo Judaeus kuvaa näitä lahkoja, puoleksi ihmetellen, kuinka merkillisiä seurakuntia on olemassa tuolla Egyptissä.

Kun Philon kirja tuli tunnetuksi Euroopassa, selitettiin taas teologiselta taholta, että se oli myöhemmin kirjoitettu ja itse asiassa kuvasi ensimmäistä kristillistä seurakuntaa Jerusalemissa, mutta kuten sanottu, kriittinen tutkimus on osoittanut, ettei niin ole laita vaan että se seurakunta, jota Philo Judaeus kuvaa, oli riippumaton kristinuskosta, koska se oli olemassa, ennen kuin tämä meidän virallinen kristinuskomme oli syntynytäkään.

Kun nämä seikat otettiin huomioon: vertaileva uskontotutkimus, hermeettinen kirjallisuus, Philo Judaeuksen kertomus essealaisista ja terapeuteista, silloin täytyi alkaa ajatella kriittisesti ja katsoa toisin silmin Uutta testamenttia ja niitä kertomuksia Jeesuksen elämästä, jotka meillä on jäljellä evankeliumeissa. Niin tekevät tutkijat vielä tänä päivänä, ja sen tähden meillä on olemassa raamatun kritiikki ja kriittinen teologia. Onpa vielä olemassa sellaisia uusia suuntia teologisella alalla, jotka eivät enää lue Uutta testamenttia enempää kuin Vanhaakaan testamenttia yksinomaan uskon avulla, tunteen kannalta vaan lukevat niitä kritiikillä, järjen valossa.

Ja mihin lopputulokseen ovat lukijat tulleet, kun he ovat lukeneet Uutta testamenttia kriittisesti? Voimme sanoa, että on tultu kahdenlaiseen lopputulokseen. Toinen tulos, jota edustavat parhaasta päästä jotkut yksityiset tiedemiehet ja joka ei ole saavuttanut suurta hyväksyntää, on se, että Uusi testamentti ei ollenkaan kerro todella eläneistä ihmisistä vaan että

se on sepitetty myyttisessä tarkoituksessa. Henkilö Jeesus Kristus, josta evankeliumit kertovat, on siis tarunomainen olento, joka ei ole koskaan elänyt fyysisenä ihmisenä maan päällä vaan joka on tyypillinen esitys jumalallisesta olemisesta tai – kuten jotkut tutkijat sanovat – auringosta ja auringon liikkumisesta jne. Tämä ei liene niin hullu käsitys kuin se ehkä ensi kuulemalla monen mielestä tuntuu, koska on eteviäkin tutkijoita, jotka ovat tällä kannalla. Niinpä Saksassa professori Arhur Drews edustaa mainittua näkökantaa ja puolustaa sitä hyvin älykkäästi ja taitavasti.

Toinen tulos, johon kriittisissä tutkimuksissa on tultu, on saavuttanut paljon enemmän myötätuntoa ja on levinnyt sängen laajalle. Niinpä on olemassa uusi teologinen suunta, joka edustaa sitä. Tämän mukaan evankeliumit eivät kerro mistään tarunomaisesta olenosta eivätkä liioin mistään Jumalasta tai taivaankappaleesta, vaan ihmisestä, joka eli parituhatta vuotta sitten. Ja koko tämä uusi suunta on koettanut poimimalla poimia, etsimällä etsiä Uudesta testamentista niitä piirteitä, jotka tekevät meille eläväksi tuon ihmisen ja paljastavat meille, minkälainen oli tuo mies, Jeesus Kristus. Kaikkia piirteitä, jotka todistavat, että Jeesus Kristus oli ihminen eikä mitään muuta, ja jotka selvästi näyttävät, että hän oli erehtyväinen, että häntä välistä epäiltiin ja pidettiin haaveilijana, houkkiona, mielipuolena – kaikkia näitä piirteitä on tarkasti etsitty evankeliumeista. Ja uusi teologinen suunta on varma siitä, että vaikka Jeesus oli lahjakkaampi, moraalisempi, ylevämpi kuin tavalliset ihmiset, haaveellisempi, hellempi ja sydämellisempi, hän ei kuitenkaan ollut enempää kuin ihminen.

Muuan tämän suunnan edustaja, pappi, joka sitten luopui papin toimestaan, on tunnettu saksalainen kirjailija Gustav Frenssen. Hän on kirjoittanut pienen teoksen Jeesuksen elämästä, jossa hän askel askeleelta koettaa seurata Jeesuksen elämää ja kehitystä. Hänen kannaltaan evankeliumi on historiallinen todistus ihmisestä, joka todella uskalsi elää ja kuolla aatteensa puolesta. Sellainen esimerkki on omiaan rohkaisemaan ja antamaan voimaa heikkona hetkenä. Kun Frenssenin tavalla syvenyy Jeesuksen sielunelämään, silloin itsekin tuntee uutta uskallusta jatkaa tiellä, jota on alkanut kulkea. Ja tämän tyypillisen esimerkin antaminen on uuden teologisen suunnan mielestä Jeesuksen elämän suuri merkitys.

Mutta varmasti on ihmisiä, jotka eivät voisi tyytyä näihin yksinomaan älyllisiin tapoihin lukea Uutta testamenttia vaan jotka aina epäilevän aavistavasti ajattelevat: ”Ehkä sittenkin tuossa ihmeellisessä kirjassa on muuta takana? Olkoon, että maailmassa on paljon tällaisia kirjoja, ehkä niissä sittenkin on muuta kuin vain kertomuksia hiukan lahjakkaammista ihmisistä tai taikauskaisia esityksiä maailman suurista kysymyksistä. Miksi ne muuten ovat vaikuttaneet niin lumoavasti, niin nostavasti miljooniin ihmissieluihin vuosituhansien aikana? Onko ehkä sittenkin oikeutettu vanha tapa lukea pyhiä kirjoja uskon silmällä ottaen vastaan sitä jumalallista elämää, joka niissä mahdollisesti piilee?” Näin monet ihmiset kysyvät, ja heidän mielestään pyhät kirjat kadottavat suuren osan viehättävyydestään, jos niitä luetaan jonkinlaisina historiallisina kertomuskirjoina, ei edes tavallisina hyvin kirjoitettuna romaaneina, vaan puoleksi realistisina, puoleksi idealisoituina biografiaina eli elämäkertoina.

Sen tähden meidän ajallamme julistetaankin, että on olemassa kolmas tapa lukea pyhää kirjaa. Edelliset tavat lukea sitä – uskon silmällä ja kriittisesti – ovat ulkonaista, valmistavaa laatua. Ne puhdistavat tunne-elämää ja herättävät älyntoimintaa, mutta niiden valossa ei vielä paljastu ollenkaan pyhän kirjan viisaus, sen varsinainen kauneus, sillä tämä tapahtuu vasta, kun sitä luetaan kolmannella tavalla, tahdon avulla, käytännöllisen elämän kannalta, koska pyhä kirja, ollakseen pyhä, on viisaan tietäjän kirjoittama esitys omasta tiedostaan ja siitä, millä tavalla hän on tietoonsa päässyt.

Jos Uusi testamentti on pyhä kirja, täytyy evankeliumien siis kertoa, millä tavalla joku tai jotkut viisaat ihmiset eli tietäjät elivät totuuden elämää, mitä he tiesivät elämän ja kuoleman salaisuuksista ja millä tavalla he olivat tähän tietoonsa päässeet. Evankeliumit ovat silloin, kuten viime luvussa sanottiin, tieteellisiä kirjoja.

Täyttyäköhän Uusi testamentti näitä vaatimuksia?

Teosofinen ym. salatieteelliset liikkeet julistavat yksimielisesti, että Uusi testamentti on pyhä kirja tässä merkityksessä. Se on todellinen elämänopas ja sisältää paljon enemmän viisautta kuin mitä ns. uskovaiset ovat aavistaneetkaan. Se neuvoo paljon tärkeämpiä, paljon yksityiskohtaisempia ja tieteellisesti tarkempia asioita kuin koskaan tavalliset kristityt ovat luulleetkaan. Kristityt ovat kyllä sitä lukeneet jumalallisena kirjana, mutta

eivät ainakaan yleisesti ole käyttäneet sitä avainta, joka yksin avaa. Pyhien kirjojen yhteydessä puhutaan aina avaimista. Sanotaan, että niitä voidaan ymmärtää ainoastaan, jos on avaimet tai avain.

Mikä on nyt avain?

Monet käsittävät avaimilla jonkinlaisia älyllisiä selityksiä, jotka käytettäessä paljastavat salaisen tarkoituksen lauseiden ja sanojen takana. Käsitetään niin, että esimerkiksi Uudessa testamentissa kaikki nimet merkitsevät erilaisia asioita. Joosef, Maria, Jeesus, Pietari, Kristus jne. tarkoittavat siis tiettyjä asioita. Jos nyt saa avaimen, joka selittää, mitä kukin sana merkitsee, ja sitten siirtää oikean merkityksen nimen sijaan, silloin koko testamentin sisältö muuttuu. Silloin kirja, oltuaan hämäräperäinen, epätieteellinen, historiallisesti epäluotettava tekele, muuttuu äkkiä joko syväsisältöiseksi psykologiseksi esitykseksi taikka suorastaan tähtitieteelliseksi maailmankertomukseksi tai joksikin muuksi, riippuen siitä, minkälaista avainta käyttää. Näin usein käsitetään, ja epäilemättä on olemassa tällaisiakin niin sanoakseni älyllisiä avaimia. Mutta jos olisi kysymyksessä yksinomaan älylliset avaimet, silloin ei vielä voisi sanoa Uudesta testamentista enempää kuin muistakaan pyhistä kirjoista, että ne ovat elämänkirjoja, että ne ovat todellisia elämänoppaita jokaiselle ihmiselle. Todellinen avain, joka avaa meille evankeliumin mysteerit, on toista laatua, se on avain, joka ei tule ulkoapäin vaan evankeliumista itsestään.

Todellinen avain on löydettävissä ainoastaan siten, että tutkien evankeliumeja antaa niiden viisauden täyttää oman sielunsa niin, että itse tulee eläneeksi evankeliumia. Ainoastaan siten voi edetä evankeliumien ja pyhien kirjojen viisaudessa ja tiedossa. Kun ihminen lukee omalla elämällään pyhää kirjaa, vasta silloin voi hänestä sanoa, että hän ymmärtää sitä.

Nyt jos otamme evankeliumit sellaisina kuin ne ovat meidän käännekoissämme ja luemme niitä, astuu niiden sisältö eteemme ikään kuin kolmessa jaksossa. Ensiksikin ne kertovat Jeesus Kristuksesta, ihmisestä, joka eli pari tuhatta vuotta sitten Palestiinassa, vaelsi ympäri saarnaten, parantaen sairaita ja tehden ihmetöitä, häntä vainottiin, hänet vangittiin, tuomittiin ja ristiinnaulittiin. Se on ensimmäinen, minkä me huomaamme. Toiseksi tämä ihminen, Jeesus Kristus lausui evankeliumien kertomusten mukaan kaikenlaisia kauniita neuvoja ja viisaita ajatuksia, jotka painuvat

mieleemme mutta joista samalla myös ajattelemme, että ne ovat meidän ajallemme epäkäytännöllisiä ja sopimattomia, koska ne eivät puhu meidän oloistamme. Mitä meistä tulisikaan, jos alkaisimme noudattaa niitä, ajattelevat uskovaiset kristitytkin, ja koko kristillinen yhteiskuntamme on rakennettu niin, että se kieltää saman ihmisen puheet ja sanat, jonka se tunnustaa Mestarikseen. Kolmanneksi huomaamme evankeliumeja lukiesamme, että Jeesus Kristus esittää kaikenlaisia kauniita vertauksia. Näistäkin monet voivat jäädä mieleemme sangen merkillisinä, mutta yhtä kaikki ne ovat vieläkin kauempana meistä kuin moraaliset käskyt ja kehotukset.

Kun tuolla tavalla luemme evankeliumeja, emme ole vielä käyttäneet ”avaimia”. Mutta pyhä kirja vaatii avaimia, ja avaimet on löydettävä kirjasta itsestään. Mikähän nyt on ensimmäinen avain evankeliumien ymmärtämiseen? Se on avain, joka määrää meille, missä järjestyksessä edellä mainittuja jaksoja evankeliumien kertomuksissa on luettava ja mietiskeltävä.

Kun luemme Uutta testamenttia pyhänä kirjana, tunnustamme kyllä, että evankeliumit puhuvat elävästä ihmisestä, joka eli ja vaikutti maailmassa. Vaikka ne olisivat historiallisesti kuinka epäluotettavia, vaikkei niissä olisi kerrottu kuin pikkuisen totta hänen elämästään, emme voi kieltää sitä tosiasiaa, että ne puhuvat elävästä ihmisestä, sillä niin selväksi ja läheiseksi tulee tuon ihmisen kuva ja niin persoonallisia ja omintakeisia ovat sanat, jotka lähtevät hänen suustaan. Niitä ei ole voitu koota sieltä täältä maailman kirjallisuudesta, sillä samoja käänteitä, vertauksia, lauseita ei ole muualla. Tämän me kaikki luonnollisesti myönnämme, mutta sillä emme vielä ole ymmärtäneet evankeliumia pyhäksi kirjaksi. Jotta tämä tapahtuisi, täytyy meidän kääntää huomiomme siihen, mitä tuo ihminen opettaa, mitä hän selittää meille omasta elämästään ja tiedostaan ja kuinka hän neuvoo meitä pääsemään samaan totuuden tietoon. Ja silloin huomaamme, että meidän täytyy lukea evankeliumeja päinvastaisessa järjestyksessä, kuin mitä ensi silmäyksellä tuntuu oikealta. Jeesuksesta näet kerrotaan, että hänellä oli opetuslapsia, joille hän opetti ”taivaan valtakunnan salaisuuksia”. Hän opetti näitä salaisuuksia ainoastaan opetuslapsille, mutta häntä seurasi paljon kansaa, kun hän vaelsi ympäri, ja silloin tällöin hän puhui kansallekin. Mutta miten hän puhui kansalle? Evankeliumissa sanotaan, että Jeesus hän puhui kansalle vertausten avulla ja ilman vertauksia hän ei selittänyt heille mitään.

Siis järjestys on selvä. Kun tahdomme lukea evankeliumeja pyhänä kirjana, toisin sanoen kun tahdomme oppia Jeesukselta, täytyy meidän noudattaa evankeliumin määräämää järjestystä. Emme heti saata asettua opetuslasten kannalle. Emme voi sivuuttaa sitä kaikkea, mitä Jeesus puhui kansalle. Emme voi imarrella itseämme sillä, että sanomme: ”Me olemme Jeesuksen opetuslapsia heti, otamme vain selvää siitä, mitä hän puhui opetuslapsilleen.” Silloin kenties emme tule sen viisaammiksi, emme opi yhtään mitään. Mutta kun aloitamme alusta, asetumme ensin sille kannalle, jolla kansa oli silloin, kun tuo suuri ihmeellinen opettaja liikkui maailmassa. Meidän täytyy siis kansan tavalla miettiä ja pohtia sitä, mitä hänen kerrotaan kansalle puhuneen. Ja mitä se oli? Vertauksia. – Vertaukset ovat ensimmäiset, joiden henkeen meidän täytyy tunkeutua ja joita meidän täytyy oppia ymmärtämään. Sitten vasta kun olemme ymmärtäneet, mitä Jeesus opetti vertauksissa, ja kun olemme ottaneet opetuksen vastaan sieluumme, niin että se elää meissä, ja me toteutamme käytännössä sen viisautta, vasta sitten voimme päästä opetuslasten kannalle ja alkaa tutkia, mitä Jeesus puhui opetuslapsille. Ja vasta sen jälkeen kun olemme oppineet ja omaksuneet, mitä hän opetuslapsille opetti, meille paljastuu, mitä tarkoittaa historiallinen esitys Kristuksen elämästä. Vasta kolmannessa vaiheessa alkavat meille häämöttää ne salaisuudet, jotka tavalliselle lukijalle tuntuvat kaikista kouraantuntuvimmilta todellisuuksilta.

Jatkuu...